

**PATSIENTIDE ESINDUSORGANISATSIOONIDE ARVAMUS
TERVISHOIUTEENUSTE LOETELU MUUTMISE ETTEPANeku KOHTA**

Organisatsiooni või ühenduse nimi	<i>EESTI DIABEEDILIIT</i>
Postiaadress	<i>SÜTISTE TEE 17</i>
E-posti aadress	<i>eda@diabetes.ee</i>
Kontaktisiku ees- ja perekonnanimi ning kontaktandmed (e-posti aadress ja kontakttelefon)	<i>Marju Past; marju.past@edk.ee</i>
Kas Teie esindatav organisatsioon või selle liikmed on saanud viimase kahe aasta jooksul tasu või toetuseid, uurimisgrante, stipendiume jms äriettevõttelt või mõnelt muult organisatsioonilt, kellel on huvi käsitletava taotluse vastu? Palun teatage ka kõigist tulevast tööd puudutavatest tegevustest.	<i>[„Jah“ korral loetlege kõik seotud ettevõtted ja organisatsioonid, omandatud väärtpaberid jms]</i> <i>EI</i>

Järgnevale küsimustele vastamisel palume lähtuda eelkõige patsientide reaalsest kogemusest. Kui seisukohad põhinevad teaduslikel kirjandusallikatel või muudel publitseeritud dokumentidel, siis tuua viide vastavale allikale ja edastada selle veebilink või täisteksti koopia.

Kommenteeritava teenuse/ravimi nimi: Faritsimab /Vabysmo
Teenuse/ravimi näidustus: Diabeetiline maakula turse (DME)
Palun kirjeldage, kuidas vormil toodud informatsioon patsientide ja/või nende hooldajate kogemuste kohta on kogutud? Patsientide tagasiside telefoni teel, meili teel, kohtumistel patsientidega
Nimetage tähtsuse järjekorras olulisemad patsiendi kõnealuse haigusseisundiga seotud igapäevaelu mõjutavad sümptomid: <ol style="list-style-type: none"> 1) nägemise tugev halvenemine/langus 2) Nägude äratundmine, vari vaateväljas 3) Üldine hägune nägemine 4) Joonte kõverdumine

Kui hästi on patsiendi seisund kontrollitav praegu Eestis kättesaadavate ravivõimalustega?
Millises osas on Teie hinnangul hetkel eelkõige arenguruumi?

Kasutatakse Avastini süste, mis väga sageli ei ole efektiivsed, süstimine on iga 4 nädala tagant, mis põhjustab silmas tugevat valu, pisaratevoolu, hõõrumistunnet ning häirib väga patsiendi üldist enesetunnet ja nägemist. Sagedaste süstimiste tagajärjel tõuseb tühistuste risk. Patsientidel on enesetunne häiritud veel paar päeva peale süstet.

Kasutatakse ka Eylea süste, mille efektiivsus on parem ja süstekodade arv väiksem, kuid hind on patsiendile ilma TK soodustuseta liiga kõrge (721.04 EUR) ja jääb enamusele patsientidest seetõttu kättesaamatuks.

Teise ravivalikuna hormoonsüstid

Kas antud teenus/ravim parandab patsiendi elukvaliteeti ja/või vähendab tema hooldamisvajadust (toimetulek igapäevaeluga, töövõime, sotsiaalsus)? Kui jah, siis kuidas?

Jah parandab nii elukvaliteeti ja vähendab ka hooldamisvajadust ning kõrvalabi vajadust
Vajalike süstekordi on vähem, patsientide rahulolu parem, ravimi toime on efektiivne ja tõhus, töölt eemal viibitud päevade arv on väiksem nii patsiendil kui ka saatjal/hooldajal, on väiksem kõrvalabi vajadus (saatja näol), väheneb kulu transpordile
Väheneb silmaarsti külastuste arv ja teostatavate silma uuringute arv

Milline mõju on antud teenuse/ravimi kasutamisel patsiendi perekonnale ja/või hooldajale?

Kui väheneb süstekordade arv, siis on abistamise vajadus koheselt väiksem, patsient ei vaja viimist raviasutusse ja tagasi, vähenevad patsiendi ja abistaja töölt puudunud tööpäevade arv, samuti on parem patsiendi enesetunne ja seega väheneb kõrvalabi vajadus.

Kas antud teenuse/ravimi kasutamisega võib võrreldes praeguse standardraviga kaasnedes puuduseid (nt kõrvaltoimed, kasutamise/manustamise keerukus, rahaline mõju patsiendile ja/või hooldajale)? Kui jah, siis milliseid?

Ei esine, vastupidiselt väheneb rahaline mõju, sest praegu ostavad patsiendid ravimit täishinnaga (ca 700-900 EUR)

Kas on patsientide grupe, kes saaksid antud teenuse/ravimi kasutamisest võrreldes teistega enam kasu (väikelapsed, vanurid jne)? Palun põhjendage.

Ravi vajavad kõik DME patsiendid, mitte ainult ravinaiivsed

Kokkuvõtte esitatud arvamuse põhipunktidest (maksimaalselt 200 sõna):

Eesti Diabeediliit peab äärmiselt oluliseks teenuse loetellu lisamist, sest sellega vähendame olulisel määral patsientide nägemise kaotust ja seega paraneb patsientide toimetulek. Hetkel on ravi selle hinna tõttu olnud enamusele patsientidele kättesaamatu. Meie nägemuse kohaselt

peaks ravim andma parema ravitulemuse, vähendama arstide visiite, väheneb koormus sotsiaalsüsteemile ja koormus pereliikmetele/hooldajatele. Vähenevad töölt puudunud päevad Väiksemate süstekordade arvuga tõuseb olulisel määral patsientide rahulolu ja paraneb enesega toimetulek.

Palume ühe tervishoiuteenuste loetelu muutmise ettepaneku kohta esitada organisatsiooni ühine taotlus, mis esindab koondatult organisatsiooni ühiseid seisukohti.

Täidetud vormi palume saata aadressil info@tervisekassa.ee